

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

I den sidste halve snes år har støtten til unge under uddannelse permanent været til debat. Skiftende regerings reformplaner er enten strandet på planlægningsstadiet eller er kun delvis blevet realiseret i praksis.

Trods dette har der i den politiske debat været bred enighed om manglerne ved det eksisterende støttesystem. Uddannelsesstøtten er for lav; den er i for høj grad præget af lån til almindelig markedsrente, og støtteomfanget har på en urimelig måde været bundet til forældredindkomsten. Resultatet har været, at uddannelsessøgende i stort omfang har været nødsaget til enten at tage erhvervsarbejde eller til at stifte gæld – ofte begge dele samtidig – for at klare et nødvendigt studenterbudget. Derfor har vi i dag en helt uholdbar situation:

- Lange studietider og ineffektiv udnyttelse af uddannelsessystemet, fordi studerende påtager sig erhvervsarbejde i et omfang, der ikke kan forenes med heltidsstudier.
- Tusindvis af arbejdspladser, der beslaglægges af uddannelsessøgende i en situation med fortsat høj ledighed.
- Og alligevel et stort antal færdiguddannede, der er blevet bundløst forgældede med deraf følgende sociale og psykiske belastninger og ofte tragiske følger for tilværelsen efter studietiden.

På denne baggrund finder Det Radikale Venstre det nødvendigt, at der hurtigst muligt gennemføres en reform af Statens Uddannelsesstøtte. Reformen skal opfylde følgende målsætninger:

- a) De samlede støttemuligheder (stipendier plus lån) skal være af en sådan højde, at det muliggør fuldtidsstudier og reducerer studerendes erhvervsarbejde væsentligt.
- b) De faktiske studietider skal bringes i overensstemmelse med de i studieplanerne forudsatte (normerede) studietider.
- c) Studiestøtten skal udformes på en sådan måde, at det – uanset indskrænkningen af erhvervsarbejde i studietiden – er muligt at fuldføre ud-

dannelsen uden opbygning af tyngende gældsbyrder.

En sådan reform af Statens Uddannelsesstøtte vil først og fremmest gavne kommende årgange af uddannelsessøgende. Men for dem, som inden for de seneste år har påbegyndt en uddannelse, vil reformen også kunne indebære betydelige fordele, hvis der indføres passende overgangsordninger.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

ad 1

Støttebeløbet består fremover af stipendier og lån. Stipendiet er skattepligtigt.

Staten yder rentesikring på lånene, således at en konstant lav rente (f.eks. 2–4 pct.) kan fastholdes. Det må nærmere overvejes, om staten skal optræde som låntager og formidle lånene direkte til de uddannelsessøgende, eller om staten i stedet blot skal yde et rentetilskud, som garanterer en konstant lav rente. Rentesikring gælder indtil tilbagebetalingen påbegyndes.

ad 2

For udeboende forhøjes stipendiet med et særligt boligtillæg til dækning af de ekstra boligudgifter. Boligtillæggets størrelse tilpasses de regler, der gennemføres for unge under bistandsloven.

ad 3

Støtten skal have en sådan højde, at den kan finansiere et sædvanligt studenterbudget. Derved bliver det muligt at være fuldtidsstuderende uden at påtage sig erhvervsarbejde sideløbende med studierne. Støtten inkl. boligtillæg, skal i 1986-priser være af størrelsesordenen 50.000 kr. for udeboende. Lånenes andel begrænses mest muligt og må ikke overstige det nuværende omfang ($\frac{1}{3}$ af støttebeløbet). Regulering sker årligt i takt med prisudviklingen.